

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJOS PANEVĖŽIO APYGARDOS SKYRIUS

S P R E N D I M A S

2026 m. vasario 9 d. Nr. 21RE4- (AG4-234/22-2025)
Panevėžys

Lietuvos administracinių ginčų komisijos Panevėžio apygardos skyrius (toliau – Komisija), susidedantis iš Komisijos narių Astos Povilonienės, Vestos Šliogerytės (posėdžio pirmininkė ir pranešėja) ir Karinės Zavgorodnajos, sekretoriaujant vyriausiajai specialistui Giedriui Ranoniui, dalyvaujant pareiškėjos (duomenys neskelbtini) įgaliotam atstovui (duomenys neskelbtini), atsakovės Kupiškio rajono savivaldybės administracijos atstovei (duomenys neskelbtini),

2026 m. vasario 4 d. viešame Komisijos posėdyje žodinio proceso tvarka nuotolinių ryšių priemonėmis išnagrinėjo administracinį ginčą pagal pareiškėjos (duomenys neskelbtini) skundą atsakovei Kupiškio rajono savivaldybės administracijai dėl sprendimų panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus.

Komisija

n u s t a t ė:

Pareiškėja, atstovaujama įgalioto atstovo (duomenys neskelbtini), Komisijai paduotame skunde suformuluotais reikalavimais, kuriuos patikslino Komisijos posėdžio metu, Komisijos prašė panaikinti Kupiškio rajono savivaldybės administracijos (toliau – Savivaldybės administracija) 2025 m. lapkričio 26 d. sprendimą Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl teisės į būsto šildymo, karšto ir geriamojo vandens išlaidų kompensacijas“ (toliau – Sprendimas 1) ir 2025 m. lapkričio 26 d. sprendimą Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl teisės į būsto šildymo, karšto ir geriamojo vandens išlaidų kompensacijas“ (toliau – Sprendimas 2) (toliau – abu kartu vadinami Sprendimai) ir įpareigoti atsakovę per Komisijos nustatytą laiką priimti naujus teisės aktų reikalavimus atitinkančius sprendimus.

Skunde paaiškino, kad 2025 m. lapkričio 26 d. gavo du skirtingus pranešimus, kuriais pareiškėja buvo informuota, jog neturi teisės į būsto šildymo ir geriamojo vandens išlaidų kompensacijas už laikotarpį nuo 2025 m. lapkričio 1 d. iki 2026 m. balandžio 30 d. Pranešimuose teigiama, kad pareiškėja neišnaudojo visų teisėtų kitų pajamų gavimo galimybių. Su tokiu sprendimu pareiškėja nesutinka, laiko jį nepagrįstu bei pažeidžiančiu jos teisę į socialinę paramą.

Pareiškėja skunde taip pat paaiškino, kad nuo 2011 m. sausio iki dabar gauna būsto šildymo, karšto ir geriamojo vandens išlaidų kompensacijas, kompensaciją renovacijai. Skolų neturi, gyvena viena. Dalį turimo turto (sodą ir garažą) padovanojo sūnui, kuris prižiūri, tvarko bei moka mokesčius. Minėtas turtas nebuvo pareiškėjos gyvenamoji vieta ir nėra susijęs su šildymo išlaidomis, už kurias prašoma kompensacijos.

Sprendime nurodytas motyvas, kad pareiškėja neišnaudojo visų teisėtų pajamų gavimo galimybių, yra deklaratyvus ir nepagrįstas. Sprendime nėra nurodyta, kokias pajamas pareiškėja turėtų galimybę gauti, koku būdu ir koku teisiniu pagrindu tokia pareiga jai buvo nustatyta.

Pareiškėjos paaiškinimais, jos turtinė padėtis nepasikeitė taip, jog ji netektų teisės į šildymo išlaidų kompensaciją. Šildymo išlaidos sudaro reikšmingą finansinę našta, o kompensacijos paskirtis – užtikrinti socialiai pažeidžiamų asmenų apsaugą. Priimant Sprendimus, nebuvo įvertintos visos reikšmingos aplinkybės, todėl buvo pažeisti teisingumo, proporcingumo ir protingumo principai.

Atsakovė Savivaldybės administracija atsiliepiu į pareiškėjos skundą prašė jį atmesti kaip nepagrįstą.

Atsiliopime paaiškino, kad pareiškėja 2025 m. lapkričio 24 d. pateikė prašymus: 1) dėl piniginių socialinės paramos būsto šildymo, karšto ir geriamojo vandens išlaidų kompensacijų; 2) dėl teisės į kredito daugiabučiui namui atnaujinti (modernizuoti) palūkanų apmokėjimą nustatymo. Savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyrius (toliau – Skyrius) nustatė, kad 2025 m. lapkričio mėn. pareiškėja dovanojimo sutartimi perleido nuosavybės teise priklausantį turtą (sodą ir garažą) kitam asmeniui – sūnui, t. y. neatlygintinai perleido privalomai registruotiną turtą.

Atsakovės paaiškinimais, pagal Lietuvos Respublikos piniginių socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo (toliau – PSPNGĮ) 23 straipsnio 2 dalies 10 punktą, piniginių socialinė parama 6 mėnesius neteikiama arba jos teikimas nutraukiamas, jeigu „bendrai gyvenantys asmenys arba vienas gyvenantis asmuo piniginių socialinės paramos teikimo laikotarpiu nuosavybės teise įgijo ar perleido nuosavybės teise turimą privalomai registruoti turtą kitam asmeniui už lėšų sumą, mažesnę kaip pusė šio turto vertės“.

PSPNGĮ 25 straipsnio 1 dalis nustato pareigą – „išnaudoti visas teisėtas kitų pajamų gavimo galimybes“. Savivaldybės administracijos Skyrius 2025 m. lapkričio 26 d. priėmė Sprendimus, kuriais buvo nutrauktas (neskirtas) būsto šildymo, karšto ir geriamojo vandens išlaidų kompensacijų bei kredito daugiabučiui namui atnaujinti (modernizuoti) palūkanų apmokėjimo nustatymas. Pareiškėja neginčija 2025 m. lapkričio 12 d. notarine forma sudarytos dovanojimo sutarties fakto, kuria neatlygintinai perleido nuosavybės teise priklausantį privalomai registruotiną turtą (sodą ir garažą) savo sūnui. Tad ginčo objektu nėra pats turto perleidimo faktas ar jo teisėtumas, bet tik šio sandorio teisinės pasekmės – teisės į pinigines socialines paramas netekimas.

Atsakovės paaiškinimais, PSPNGĮ 23 straipsnio 2 dalies 10 punkte imperatyviai nustatyta, kad piniginių socialinė parama neteikiama arba jos teikimas nutraukiamas 6 mėnesiams, jeigu vienas gyvenantis asmuo perleidžia nuosavybės teise į turimą privalomai registruoti turtą kitam asmeniui už mažesnę nei pusė šio turto vertės kainą, įskaitant neatlygintinį perleidimą. PSPNGĮ 25 straipsnio 1 dalyje nustatyta pareiga išnaudoti visas teisėtas pajamų gavimo galimybes. Neatlygintinas turto dovanojimas laikytinas aiškiu šios pareigos neįvykdymu.

Pareiškėja skunde remiasi proporcingumo, teisingumo ir protingumo principais, tačiau administracinių teismų praktikoje nuosekliai laikomasi pozicijos, kad šie principai negali paneigti aiškių ir imperatyvių įstatymo normų taikymo. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (toliau – LVAT) praktikoje nuosekliai laikomasi pozicijos, kad proporcingumo, teisingumo ir protingumo principai negali būti taikomi taip, kad paneigtų imperatyvių teisės normų galiojimą. Teismas yra išaiškinęs, kad proporcingumo principas aktualus tais atvejais, kai viešojo administravimo subjektas turi diskreciją pasirinkti vieną iš kelių galimų sprendimų variantų. Tuo tarpu tais atvejais, kai įstatymo norma yra imperatyvaus pobūdžio ir nepalieka pasirinkimo laisvės, viešojo administravimo subjektas privalo ją taikyti, nepriklausomai nuo individualių asmens aplinkybių.

PSPNGĮ 23 straipsnio 2 dalies 10 punktas suformuluotas kaip privaloma nuostata, todėl Savivaldybės administracija neturėjo teisės ar diskrecijos spręsti dėl šios normos netaikymo, net ir atsižvelgiant į pareiškėjos nurodomas individualias aplinkybes.

LVAT savo praktikoje nuosekliai pažymi, kad piniginių socialinė parama yra subsidaraus pobūdžio valstybės pagalba, skirta tik tiems asmenims, kurie objektyviai neturi galimybių savarankiškai užsitikrinti minimalių pragyvenimo sąlygų.

Teismo praktikoje pabrėžiama, kad neatlygintinas nuosavybės teise priklausancio turto perleidimas (pvz., dovanojimo būdu) laikytinas sąmoningu asmens elgesiu, kuriuo asmuo pats atsisako galimybės disponuoti savo turtu ir iš jo gauti lėšų pragyvenimui. Dėl tokio elgesio atsiradusios neigiamos pasekmės negali būti perkeliamos valstybei, reikalaujant teikti pinigines socialines paramas.

LVAT taip pat yra konstatavęs, kad subjektyvūs pareiškėjų motyvai – tokie kaip amžius, sveikatos būklė, šeiminių ar socialinių aplinkybių – neturi lemiamos teisinės reikšmės, kai PSPNGĮ nustatomos aiškiai apibrėžtos objektyvios aplinkybės, lemiančios piniginių socialinės paramos neteikimą ar jos nutraukimą.

Atsižvelgdama į tai, kad dovanojimo faktas neginčijamas, teisinės pasekmės aiškiai nustatytos PSPNGĮ, Sprendimai atitinka LVAT praktiką ir teisėtumo principą, atsakovė prašė pareiškėjos skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Skundas tenkinamas.

Bylos duomenimis nustatyta, kad pareiškėja Savivaldybės administracijos Skyriui 2025 m. lapkričio 24 d. pateikė prašymą Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl teisės į kredito įstaigas, paimto daugiabučiam namui atnaujinti (modernizuoti), ir palūkanų apmokėjimo nustatymą“ (toliau – Prašymas 1), kuriuo prašė išduoti pažymą dėl teisės į kredito, paimto daugiabučiam namui atnaujinti (modernizuoti), ir palūkanų apmokėjimo už 2025 m. lapkričio, gruodžio ir 2026 m. sausio, vasario, kovo ir balandžio mėnesius bei prašymą-paraišką piniginei socialinei paramai gauti Nr. (duomenys neskelbtini) (toliau – Prašymas 2), kuriuo prašė skirti būsto šildymo, karšto vandens, geriamojo vandens išlaidų kompensacijas už 2025 m. lapkričio, gruodžio ir 2026 m. sausio, vasario, kovo ir balandžio mėnesius (toliau – abu kartu vadinami Prašymai).

Bylos duomenys tvirtina, kad kartu su Prašymais buvo pateiktas Kupiškio rajono notaru biuro įgaliojimas, sudarytas 2025 m. spalio 9 d., kuriuo pareiškėja įgaliojo savo (duomenys neskelbtini) arba dukrą (duomenys neskelbtini) be kitų įgaliojime nurodytų veiksmų atstovauti pareiškėją savivaldybės administracijoje, Socialinės paramos skyriuose dėl pareiškėjai priklausančių visų rūšių pensijų ir pašalpų skyrimo. Taip pat kartu su Prašymais buvo pateikta 2025 m. lapkričio 12 d. Dovanojimo sutartis, kuria pareiškėja, atstovaujama (duomenys neskelbtini), (duomenys neskelbtini) padovanojo pastatą – sodo sklypą, unikalus Nr. (duomenys neskelbtini), esantį (duomenys neskelbtini), žemės sklypą, unikalus Nr. (duomenys neskelbtini), esantį (duomenys neskelbtini), (toliau – Dovanojimo sutartis 1) bei 2025 m. lapkričio 12 d. Dovanojimo sutartį, kuria pareiškėja, atstovaujama (duomenys neskelbtini), (duomenys neskelbtini), unikalus Nr. (duomenys neskelbtini), esantį (duomenys neskelbtini) (toliau – Dovanojimo sutartis 2).

Vadovaujantis į bylą pateiktais rašytiniais įrodymais, nustatyta, kad Savivaldybės administracijos Skyrius 2025 m. lapkričio 26 d. priimtu Sprendimu 1 nusprendė, jog teisės į būsto šildymo, karšto ir geriamojo vandens išlaidų kompensacijas nuo 2025 m. lapkričio 1 d. iki 2026 m. balandžio 30 d. pareiškėja neturi; prašymas skirti būsto šildymo, karšto ir geriamojo vandens išlaidų kompensacijas nepatenkintas, vadovaujantis PSPNGĮ 23 straipsnio 2 dalies 5 punktu (neišnaudotos visos teisėtos kitų pajamų gavimo galimybės); 2025 m. lapkričio 26 d. priimtu Sprendimu 2 nusprendė, kad teisės į būsto šildymo, karšto ir geriamojo vandens išlaidų kompensacijas nuo 2025 m. lapkričio 1 d. iki 2026 m. balandžio 30 d. pareiškėja neturi; prašymas skirti būsto šildymo, karšto ir geriamojo vandens išlaidų kompensacijas nepatenkintas, vadovaujantis PSPNGĮ 23 straipsnio 2 dalies 5 punktu (neišnaudotos visos teisėtos kitų pajamų gavimo galimybės).

Apie priimtus Sprendimus pareiškėja buvo informuota Savivaldybės administracijos Skyriaus 2025 m. lapkričio 26 d. pranešimu Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl teisės į būsto šildymo, karšto ir geriamojo vandens išlaidų kompensacijas“, kuriame nurodoma, jog, vadovaujantis PSPNGĮ, pagal pareiškėjos Prašymą 2, Sprendimu 2 nustatyta, kad pareiškėja neturi teisės į būsto šildymo, karšto ir geriamojo vandens išlaidų kompensacijas už laikotarpį nuo 2025 m. lapkričio 1 d. iki 2026 m. balandžio 30 d. bei 2025 m. lapkričio 26 d. pranešimu Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl teisės į būsto šildymo, karšto ir geriamojo vandens išlaidų kompensacijas“, kuriame nurodoma, jog vadovaujantis PSPNGĮ, pagal pareiškėjos Prašymą 1, Sprendimu 1 nustatyta, kad pareiškėja neturi teisės į būsto šildymo, karšto ir geriamojo vandens išlaidų kompensacijas už laikotarpį nuo 2025 m. lapkričio 1 d. iki 2026 m. balandžio 30 d.

Pareiškėja, nesutikdama su Savivaldybės administracijos Sprendimais, Komisijai paduotu skundu prašo juos panaikinti bei įpareigoti skundžiamą instituciją per Komisijos nustatytą laiką priimti teisės aktų reikalavimus atitinkančius administracinius sprendimus.

Atsižvelgiant į pareiškėjos skunde pareikštus reikalavimus, šioje byloje sprendžiamas administracinis ginčas dėl pareiškėjos skundžiamų administracinių sprendimų teisėtumo ir atsakovės įpareigojimo atlikti veiksmus.

Ginčo teisinei analizei reikšmingą teisinį reglamentavimą įtvirtina PSPNGĮ (redakcija, galiojusi pareiškėjos Prašymų pateikimo metu), Piniginės socialinės paramos Kupiškio rajono

savivaldybės nepasiturintiems gyventojams teikimo tvarkos aprašas, patvirtintas Kupiškio rajono savivaldybės tarybos 2024 m. kovo 28 d. sprendimu Nr. TS-61 „Dėl Piniginės socialinės paramos Kupiškio rajono savivaldybės nepasiturintiems gyventojams teikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Aprašas, galiojantis nuo 2024 m. kovo 29 d.) bei Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymas (toliau – VAI).

PSPNGĮ nustato piniginės socialinės paramos teikimo principus, finansavimo šaltinius, piniginę socialinę paramą gaunančių asmenų teises ir pareigas, taip pat piniginės socialinės paramos, teikiamos nepasiturintiems gyventojams, kai suaugę asmenys yra išnaudoję visas kitų pajamų gavimo galimybes, rūšis, jų dydžius ir teikimo sąlygas (PSPNGĮ 1 straipsnio 1 dalis).

Pagal PSPNGĮ 2 straipsnio 9 dalį, nepasiturintys gyventojai – tai bendrai gyvenantys asmenys arba vienas gyvenantis asmuo, kurie, įvertinus jų turimą turtą ir pajamas, šio įstatymo nustatyta tvarka turi teisę gauti piniginę socialinę paramą.

PSPNGĮ 5 straipsnyje reglamentuojamos piniginės socialinės paramos rūšys, jomis įvardinant: 1) socialines pašalpas (PSPNGĮ 5 straipsnio 1 punktą) ir 2) būsto šildymo išlaidų, geriamojo vandens išlaidų ir karšto vandens išlaidų kompensacijas (toliau – kompensacijos) (PSPNGĮ 5 straipsnio 2 punktą).

PSPNGĮ 23 straipsnyje reglamentuojamos savivaldybės administracijos pareigos ir teisės teikiant piniginę socialinę paramą.

Nagrinėjamu atveju skundžiamų Sprendimų turinio duomenys tvirtina, kad jie priimti, vadovaujantis 23 straipsnio 2 dalies 5 punktu.

Vadovaujantis PSPNGĮ 23 straipsnio 2 dalies 5 punktu, savivaldybės administracijos turi teisę neteikti kompensacijų ar nutraukti jų teikimą, jeigu vienas gyvenantis asmuo nevykdo šio įstatymo 25 straipsnio 1, 4, 5 ir 6 punktuose nustatytų pareigų, iki šios pareigos bus įvykdytos. Aptartos teisės normos turinio elementai sudaro pagrindą išvadai, kad PSPNGĮ 23 straipsnio 2 dalies 5 punktas yra nukreipiančioji teisės norma, t. y. šioje teisės normoje nustatyta elgesio taisyklė joje nėra atskleista pilna apimtimi, elgesio taisyklė išdėstyta kitame PSPNGĮ straipsnyje, t. y. 25 straipsnyje.

PSPNGĮ 25 straipsnis nustato piniginę socialinę paramą gaunančių asmenų pareigas. Pagal prieš tai paminėtą PSPNGĮ 23 straipsnio 2 dalies 5 punkto nuostatą, nagrinėjamu atveju aktualios PSPNGĮ 25 straipsnio 1, 4, 5 ir 6 punktuose nustatytos pareigos: 1) išnaudoti visas teisėtas kitų pajamų gavimo galimybes (sudaryti teismo patvirtintą sutartį dėl vaiko (įvaikio) materialinio išlaikymo, kreiptis dėl išmokų, mokamų pagal Lietuvos Respublikos vaikų išlaikymo išmokų įstatymą, kitų priklausančių išmokų ir (ar) pašalpų ir kita) (1 punktas); 2) savivaldybės administracijos reikalavimu deklaruoti turimą turtą (įskaitant gaunamas pajamas) Gyventojų turto deklaravimo įstatymo nustatyta tvarka (4 punktas); 3) sudaryti savivaldybių socialiniams darbuotojams ir (ar) kitiems savivaldybės administracijos direktoriaus įgaliotiems savivaldybės administracijos valstybės tarnautojams, savivaldybės administracijos darbuotojams galimybę tikrinti gyvenimo sąlygas, turimą turtą ir užimtumą (5 punktas); 4) Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka dalyvauti savivaldybės administracijos organizuojamoje visuomenei naudingoje veikloje (6 punktas).

Nagrinėjamo ginčo teisei analizei taikytinas Aprašas reglamentuoja piniginės socialinės paramos kreipimosi, skyrimo ir mokėjimo tvarką, trūkstamų dokumentų pateikimą, pagrindus, kuriems esant piniginė socialinė parama didinama, mažinama, sustabdomas, nutraukiamas ar atnaujinamas jos mokėjimas, prašymus-paraiškas pateikusių asmenų informavimo apie piniginės socialinės paramos skyrimą ar neskylimą, neteisėtai gautos ar išmokėtos piniginės socialinės paramos išskaičiavimo, mirus vienam gyvenančiam asmeniui paskirtos ir iki kito mėnesio po jo mirties neišmokėtos piniginės socialinės paramos išmokėjimą, paramos teikimo nepinigine forma būdus, piniginę socialinę paramą gaunančių asmenų teises ir pareigas, Savivaldybės administracijos ir bendruomeninių organizacijų teises ir pareigas (Aprašo 1 punktas).

Aprašo 65 nustatytos Savivaldybės administracijos turimos teisės, teikiant piniginę socialinę paramą: 1) 3 mėnesius neteikti piniginės socialinės paramos arba 3 mėnesiams nutraukti jos teikimą bendrai gyvenantiems asmenims, jeigu bent vienas iš bendrai gyvenančių asmenų nevykdo šio PSPNGĮ 25 straipsnio 2 punkte nustatytos pareigos ir (ar) 25 straipsnio 3 punkte nustatytos pareigos,

<...> (65.7 papunktis); 2) 3 mėnesius neteikti piniginės socialinės paramos arba 3 mėnesiams nutraukti jos teikimą vienam gyvenančiam asmeniui, jeigu jis nevykdo šio PSPNGĮ 25 straipsnio 2 punkte nustatytos pareigos ir (ar) PSPNGĮ 25 straipsnio 3 punkte nustatytos pareigos, <...> (65.8 papunktis); 3) 3 mėnesius neteikti piniginės socialinės paramos ar 3 mėnesiams nutraukti jos teikimą, jeigu bent vienas iš bendrai gyvenančių asmenų arba vienas gyvenantis asmuo nevykdo PSPNGĮ 25 straipsnio 7 punkte nustatytos pareigos, <...> (65.12 papunktis).

Iš aptartų Aprašo nuostatų matoma, kad Apraše, reglamentuojančiame piniginės socialinės paramos neteikimo arba jos nutraukimo atvejus, nėra nė vienos teisės normos, kuria būtų nustatytas socialinės paramos neteikimą arba jos nutraukimą reglamentuojantis teisinis pagrindas, sietinas su PSPNGĮ 25 straipsnio 1 punkte nustatytomis socialinę paramą gaunančių asmenų pareigomis.

Vadovaujantis Aprašo 36 punktu, sprendimas dėl piniginės socialinės paramos skyrimo (neskyrimo), sustabdymo priimamas Savivaldybės mero nustatyta tvarka, nurodant PSPNGĮ 8 straipsnio sąlygą (sąlygas), kuriai (kurioms) esant paskirta piniginė socialinė parama ne vėliau kaip per mėnesį nuo prašymo-paraiškos ir visų reikalingų dokumentų gavimo dienos <...>. Pagal Aprašo 37 punktą, prašymą-paraišką pateikęs asmuo apie priimtą sprendimą dėl piniginės socialinės paramos skyrimo (neskyrimo), sustabdymo yra informuojamas asmens prašyme-paraiškoje nurodytu informavimo būdu. Jeigu piniginė socialinė parama neskiriama, informuojama raštu ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo sprendimo priėmimo dienos, nurodant neskryrimo priežastis ir šio sprendimo apskundimo tvarką.

VAĮ 10 straipsnio, reglamentuojančio administracinių sprendimų priėmimą bei administracinių sprendimų turiniui keliamus reikalavimus, 5 dalyje nustatyta, kad administraciniame sprendime turi būti nurodyta administracinio sprendimo teisinis ir faktinis pagrindas ar kitos administraciniam sprendimui įtakos turėjusios aplinkybės (5 punktas) bei administracinio sprendimo motyvai (6 punktas).

Pažymėtina, kad LVAT praktikoje išsamiai pasisakyta dėl individualiam administraciniam aktui (ginčiui aktualiū laikotarpiu galiojančiame VAĮ įtvirtinta administracinio sprendimo sąvoka iš esmės atitinka individualaus administracinio akto sąvoką) keliamų reikalavimų, pažymint, kad individualiame administraciniame akte motyvų išdėstymas turi būti adekvatus, aiškus ir pakankamas. Akte turėtų būti nurodomi pagrindiniai faktai, argumentai ir įrodymai, pateikiamas teisinis pagrindas, kuriuo viešojo administravimo subjektas rėmėsi, priimdamas administracinį aktą (žr., pvz., LVAT 2018 m. balandžio 13 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A-1470-756/2018; 2019 m. kovo 28 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eA-432-502/2019; 2021 m. rugsėjo 15 d. sprendimą administracinėje byloje Nr. A-2099-602/2021). Nurodyta teisės norma yra siejama su teisėtumo principu, pagal kurį reikalaujama, kad viešojo administravimo subjektai savo veikla nepažeistų teisės aktų reikalavimų, kad jų sprendimai būtų pagrįsti, o sprendimų turinys atitiktų teisės normų reikalavimus (žr., pvz., LVAT 2020 m. lapkričio 11 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eA-1548-629/2020; 2021 m. spalio 6 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A-2422-602/2021). Individualiam administraciniam aktui (administraciniam sprendimui) taip pat yra keliamas motyvuotumo reikalavimas. Administracinio sprendimo priėmimo faktinis pagrindas ir individuali argumentacija turi būti žinomi ne tik viešojo administravimo subjektui, priimančiam sprendimą, bet ir asmeniui, kurio atžvilgiu jis priimamas.

Minėta, kad pareiškėja, Prašymu 2 kreipdamasi į Savivaldybės administracijos Skyrių, prašė skirti kompensacijas, dėl ko buvo priimtas Sprendimas 2. Sprendimą netenkinti pareiškėjos prašymo dėl kompensacijų skyrimo Savivaldybės administracijos Skyrius motyvavo PSPNGĮ 23 straipsnio 2 dalies 5 punktu, reglamentuojančiu savivaldybės administracijos teisę nutraukti kompensacijų teikimą, jeigu vienas gyvenantis asmuo nevykdo PSPNGĮ 25 straipsnio 1, 4, 5 ir 6 punktuose nustatytų pareigų. Pažymėtina, kad jokia konkreči PSPNGĮ 25 straipsnio nuostata, nagrinėjamu atveju lėmusi Savivaldybės administracijos teisės netenkinti pareiškėjos Prašymą 2 dėl kompensacijų skyrimo Sprendime 2 nebuvo nurodyta, išskyrus patikslinamąją informaciją – neišnaudotos visos teisėtos kitų pajamų gavimo galimybės.

Įvertinusi skundžiamo Sprendimo 2 turinį, Komisija sprendžia, kad jis neatitinka VAĮ 10 straipsnio 5 dalies 5 ir 6 punktuose administraciniam sprendimui nustatytų reikalavimų.

Visų pirma, skundžiamas Sprendimas 2 grindžiamas PSPNGĮ 23 straipsnio 2 dalies 5 punkto nuostata, įtvirtinančia Savivaldybės administracijos teisę, o ne pareigą, neteikti kompensacijų arba nutraukti jų teikimą. Sprendime 2 PSPNGĮ 23 straipsnio 2 dalies 5 punkto nuostatos turinys nėra atskleistas, be to, kaip minėta prieš tai, šios teisės normos turinys sudaro pagrindą ją vertinti nukreipiančiąja teisės norma, kuri Sprendime 2 taip pat nėra nurodyta, t. y. Sprendimas 2, sukeltis neigiamas teisinės pasekmes pareiškėjai, iš esmės nėra individualizuotas jokia konkrečia teisės norma ar konkrečiomis teisės normomis, pagrindžiančiomis, kodėl buvo priimtas būtent tokio turinio sprendimas. Sprendime 2 taip pat nėra nurodyti jokie faktiniai pagrindai ar administracinio sprendimo motyvai, kuriais remdamasis Savivaldybės administracijos Skyrius priėmė sprendimą netenkinti pareiškėjos Prašymo 2 dėl kompensacijų skyrimo. Komisija sprendžia, kad faktinio pagrindo „neišnaudotos visos teisėtos kitų pajamų gavimo galimybės“ nurodymas Sprendime 2 neužtikrina nei pareiškėjos, nei ginčą nagrinėjančios institucijos teisės suprasti, kodėl pareiškėjai neigiamas teisinės pasekmes sukeltis sprendimas yra grindžiamas būtent tokio turinio aplinkybe, su kokia konkrečia teisės norma tokia aplinkybė yra sietina ar kokios teisės normos turinį ji atskleidžia, įskaitant ir tai, kokius faktinius, įskaitant valstybės ir žinybinių registru bei valstybės informacinių sistemų gautus duomenis vertindamas, Savivaldybės administracijos Skyrius šią aplinkybę, jog nėra išnaudotos visos teisėtos pajamų gavimo galimybės, nurodė Sprendime 2 bei ką tokio faktinio pagrindo nurodymas šiuo konkrečiu atveju reiškia. Šiuo aspektu taip pat aktualus ir LVAT 2014 m. kovo 27 d. nutartyje administracinėje byloje Nr. A-756-410-14 pateiktas aiškinimas, jog tai, ar asmuo, siekiantis gauti kompensaciją, šias galimybes išnaudojo, turi būti vertinama kiekvienu konkrečiu atveju, kadangi išsamiai šių pajamų gavimo galimybės PSPNGĮ nėra apibrėžtos.

Atkreiptinas dėmesys ir į tai, jog skundžiamo Sprendimo 2 preambulėje nurodyta, jog jis priimtas vadovaujantis ne tik PSPNGĮ, bet ir Kupiškio rajono savivaldybės tarybos 2017 m. balandžio 27 d. sprendimu Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl piniginių socialinės paramos Kupiškio rajono savivaldybės nepasiturintiems gyventojams teikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“. Pažymėtina, jog Kupiškio rajono savivaldybės tarybos 2024 m. kovo 28 d. sprendimo Nr. (duomenys neskelbtini) 2 punktu Kupiškio rajono savivaldybės tarybos 2017 m. balandžio 27 d. sprendimas TS-120 „Dėl piniginių socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams teikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ su visais pakeitimais ir papildymais buvo pripažintas netekusiu galios. Tai sudaro pagrindą išvadai, jog skundžiamas Sprendimas 2 nėra pagrįstas ne tik konkrečiomis, aiškiomis bei šiai ginčo situacijai taikytinomis teisės normomis, bet jame taip pat nurodytas teisinis pagrindas, kuriuo vadovaujantis toks sprendimas buvo priimtas, yra pripažintas netekusiu galios nuo 2024 m. kovo 29 d. Nurodyti duomenys sudaro pagrindą skundžiamą Sprendimą 2 pripažinti iš esmės neteisėtu bei jį panaikinti.

Sprendimas 1 buvo priimtas, išnagrinėjus pareiškėjos Prašymą 1, kuriuo, kaip minėta, pareiškėja prašė išduoti pažymą dėl teisės į kredito, paimto daugiabučiam namui atnaujinti (modernizuoti), ir palūkanų apmokėjimo už 2025 m. lapkričio, gruodžio ir 2026 m. sausio, vasario, kovo ir balandžio mėnesius.

Kredito, paimto daugiabučiam namui atnaujinti (modernizuoti), ir palūkanų apmokėjimo už asmenis, turinčius teisę į būsto šildymo išlaidų kompensaciją, tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2012 m. vasario 24 d. įsakymu Nr. D1-174/A1-116 „Dėl kredito, paimto daugiabučiam namui atnaujinti (modernizuoti), ir palūkanų apmokėjimo už asmenis, turinčius teisę į būsto šildymo išlaidų kompensaciją, tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Tvarkos aprašas, ginčui aktuali redakcija, galiojanti nuo 2024 m. vasario 22 d.) nustato daugiabučio namo buto savininko ir jo bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio daugiabučio namo buto savininko (toliau – buto savininkas) teisės į kiekvieno mėnesio daugiabučio namo buto savininko vardu arba bendrojo naudojimo objektų valdytojo ar savivaldybės programos įgyvendinimo administratoriaus, veikiančių daugiabučio namo butų ir kitų patalpų savininkų naudai, vardu paimto kredito daugiabučiam namui atnaujinti (modernizuoti) ir palūkanų įmokų (toliau kartu – kreditas ir palūkanos) apmokėjimą nustatymo, taip pat kredito ir palūkanų apmokėjimo tvarką.

Tvarkos aprašo 4 punkte nustatyta, kad teisę į kredito ir palūkanų apmokėjimą turi buto savininkas, kuris atitinka visus šiuos reikalavimus: 1) turi teisę į būsto šildymo išlaidų kompensaciją pagal energijos ar kuro sąnaudų normatyvą būsto naudingajam plotui, bet ne didesniai už PSPNGĮ

nustatytą būsto naudingojo ploto normatyvą, šildyti (4.1 papunktis); 2) su kitais daugiabučio namo butų ir kitų patalpų savininkais įgyvendino ar įgyvendina valstybės ir (ar) savivaldybės remiamą daugiabučio namo atnaujinimo (modernizavimo) projektą (4.2 papunktis).

Tvarkos aprašo 9 punkte nurodoma, jo dėl teisės į kredito ir palūkanų apmokėjimą nustatymo buto savininkas arba su juo bendrai gyvenantys asmenys kreipiasi į savivaldybės, kurios teritorijoje yra deklaruojamą vietą, administraciją pateikdami prašymą dėl teisės į kredito, paimto daugiabučiam namui atnaujinti (modernizuoti), ir palūkanų apmokėjimą nustatymo (toliau – prašymas) (1 priedas). Su prašymu pateikiami PSPNGĮ 20 straipsnyje nurodyti piniginei socialinei paramai gauti būtini dokumentai ir duomenys bei kita piniginei socialinei paramai gauti būtina informacija, išskyrus atvejus, kai savivaldybės administracija duomenis, reikalingus buto savininko teisei į kredito ir palūkanų apmokėjimą nustatyti, gauna iš valstybės ir žinybinių registru bei valstybės informacinių sistemų. Jeigu buto savininkui paskirta būsto šildymo išlaidų kompensacija, kreipiantis dėl teisės į kredito ir palūkanų apmokėjimą nustatymo, nereikia pakartotinai teikti dokumentų, reikalingų piniginei socialinei paramai gauti.

Vadovaujantis Tvarkos aprašo 10 punktu, savivaldybės administracija, gavusi Tvarkos aprašo 9 punkte nurodytą buto savininko prašymą, dokumentus, duomenis ir kitą informaciją, užpildo formą dėl teisės į būsto šildymo išlaidų kompensaciją, apmokant kreditą ir palūkanas, nustatymo (2 priedas) ir per 10 darbo dienų nuo prašymo ir visų reikalingų dokumentų pateikimo dienos buto savininkui išduoda pažymą dėl teisės apmokėti kreditą, paimtą daugiabučiam namui atnaujinti (modernizuoti), ir palūkanas (toliau – pažyma) (3 priedas), patvirtinančią, kad buto savininkas turi teisę į kredito ir palūkanų apmokėjimą, arba raštu nurodo pažymos neišdavimo priežastis ir šio sprendimo apskundimo tvarką.

Iš aptartos Tvarkos aprašo 10 punkto nuostatos matoma, kad savivaldybės administracija, gavusi buto savininko prašymą, dokumentus, duomenis ir kitą informaciją, bei nusprendusi, kad buto savininkas neturi teisės į kredito ir palūkanų apmokėjimą, raštu nurodo pažymos neišdavimo priežastis ir šio sprendimo apskundimo tvarką. Tai reiškia, kad savivaldybės administracija, įgyvendindama šią jai Tvarkos aprašu nustatytą pareigą, t. y. priimdama tiek teigiamas, tiek neigiamas teises pasekmes sukeltą sprendimą dėl asmens teisės į kredito ir palūkanų apmokėjimą, turi pareigą priimti administracinį sprendimą, atitinkantį VAĮ 10 straipsnio 5 dalyje administraciniam sprendimui nustatytus reikalavimus.

Nagrinėjamu atveju nustatyta, kad skundžiamas Sprendimas 1 iš esmės pagrįstas tokio paties turinio nuostatomis kaip ir Sprendimas 2, t. y. Sprendimu 1 nustatoma, kad pareiškėja neturi teisės į kompensacijas, nurodant, kad prašymas skirti kompensacijas netenkinamas, vadovaujantis PSPNGĮ 23 straipsnio 2 dalies 5 punktu, pateikiant patikslinamąją informaciją – neišnaudotos visos teisėtos kitų pajamų gavimo galimybės. Toks skundžiamo Sprendimo 1 teisinis pagrindimas neužtikrina ne tik pareiškėjos, bet ir ginčą nagrinėjančios institucijos teisės suprasti, kodėl pareiškėjai Prašymu 1, kreipiantis į Savivaldybės administracijos Skyrių bei prašant išduoti pažymą, Sprendimu 1 pareiškėjos prašymas netenkinamas, vadovaujantis PSPNGĮ 23 straipsnio 2 dalies 5 punktu, kaip jau minėta šiame sprendime prieš tai, teisiniu pagrindu, nustatančiu savivaldybės administracijos teisę neteikti kompensacijų arba nutraukti jų teikimą. Sprendime 1 nėra pasisakoma, kaip buvo vertinamas pareiškėjos Prašymas 1, kuriuo prašoma spręsti ne dėl teisės į kompensacijas turėjimo ar neturėjimo, o konkrečiai prašoma išduoti pažymą dėl teisės į kredito, paimto daugiabučiam namui atnaujinti (modernizuoti) ir palūkanų apmokėjimo už konkrečius Prašyme 1 nurodytus laikotarpius. Tai sudaro pagrindą skundžiamą administracinį sprendimą vertinti kaip iš esmės nepagrįstą ne tik tinkamu faktiniu pagrindu, administracinio sprendimo priėmimą sąlygojusiais motyvais, bet ir Prašymo 1 nagrinėjimui taikytinu teisiniu reglamentavimu.

Pažymėtina ir tai, jog Sprendimo 1, kaip ir Sprendimo 2, preambulėje nurodoma, kad jis priimtas, vadovaujantis PSPNGĮ ir Kupiškio rajono savivaldybės tarybos 2017 m. balandžio 27 d. sprendimu Nr. TS-120 „Dėl piniginių socialinės paramos Kupiškio rajono savivaldybės nepasiturintiems gyventojams teikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, kuris, kaip minėta prieš tai, Kupiškio rajono savivaldybės tarybos 2024 m. kovo 28 d. sprendimo Nr. TS-61 2 punktu buvo pripažintas netekusiu galios. Daroma išvada, kad administracinio sprendimo pagrindimas teisės aktu, pripažintu netekusiu galios, iš esmės yra laikomas neteisėtu.

Remdamasi tuo, kas išdėstyta, Komisija sprendžia, kad pareiškėjos skundžiami Sprendimai neatitinka VAI 10 straipsnio 5 dalyje administraciniam sprendimui keliamų reikalavimų, todėl yra pagrindas juos panaikinti.

Skundžiamų administracinių sprendimų panaikinimas reiškia, kad atkuriamą buvusi iki jų priėmimo galiojusi teisinė padėtis, t. y. atkuriamos pareiškėjos pažeistos teisės į tinkamą jos Prašymų nagrinėjimą. Tai savaime reiškia ir teisinį pagrindą tenkinti pareiškėjos skundo išvestinį reikalavimą bei įpareigoti atsakovę iš naujo išnagrinėti pareiškėjos Prašymus.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 14 straipsnio 4 dalimi, 19 straipsniu, 20 straipsnio 1 dalies 3 punktu bei 22 straipsniu, Komisija

n u s p r e n d ž i a:

tenkinti pareiškėjos (duomenys neskelbtini) skundą.

Panaikinti Kupiškio rajono savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriaus 2025 m. lapkričio 26 d. sprendimą Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl teisės į būsto šildymo, karšto ir geriamojo vandens išlaidų kompensacijas“ ir 2025 m. lapkričio 26 d. sprendimą Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl teisės į būsto šildymo, karšto ir geriamojo vandens išlaidų kompensacijas“.

Įpareigoti atsakovę Kupiškio rajono savivaldybės administraciją teisės aktų nustatyta tvarka ir terminais išnagrinėti pareiškėjos 2025 m. lapkričio 24 d. prašymą Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl teisės į kredito įstaigas, paimto daugiabučiam namui atnaujinti (modernizuoti), ir palūkanų apmokėjimo nustatymą“ ir 2025 m. lapkričio 24 d. prašymą-paraišką piniginei socialinei paramai gauti Nr. (duomenys neskelbtini).

Sprendimas per vieną mėnesį nuo jo priėmimo gali būti skundžiamas Regionų administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Posėdžio pirmininkė

Vesta Šliogerytė

Komisijos narės

Asta Povilonienė

Karine Zavgorodnaja